หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบุคลิกภาพของผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 โดยมีวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับโดยละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาบุคลิกภาพของผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูหัวหน้าวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ในปีการศึกษา 2534 ในจังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุพรรณบุรี และสมุทรสงคราม โดยแยกเป็น

ผู้บริหารโรงเรียน	329 คน
ครูหัวหน้าวิชาการโรงเรียน	329 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) มีลำดับขั้นตอนการสุ่ม โดยแยกเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูหัวหน้าวิชาการโรงเรียนดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้บริหารโรงเรียน มีลำดับขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร

คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรจากผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด ในเขตการศึกษา 5 จำนวน 1,865 คน โดยใช้สูตรของทาโรยามาเน (Taro Yamane, 1973 อ้างใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2531) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร

N = จำนวนประชากรทั้งหมด 1,865 คน

e = ค่าความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ .05

$$n = \frac{1,865}{1 + (1865)(0.05)^2}$$

$$n = 329$$

ขั้นที่ 2 คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ชนิดที่เป็นสัดส่วนในการสุ่ม (Sampling faction) ของทุก ๆ ชั้นภูมิ ซึ่งแยกชั้นภูมิตามขนาดของโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่มาก ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และขนาดเล็กมาก ในทุก ๆ จังหวัด ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นประชากรและเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละจังหวัด และแต่ละขนาดของโรงเรียน

จังหวัด	ขนาดโรงเรียน											
	ใหญ่มาก		ใหญ่		กลาง		เล็ก		เล็กมาก		รวม	
	N	n	N	n	N	n	N	n	N	n	N	n
ราชบุรี	4	1	56	10	187	33	90	16	25	4	362	64
สุพรรณบุรี	5	1	57	10	260	46	115	21	20	3	457	81
กาญจนบุรี	7	2	51	9	222	39	136	24	37	6	453	80
เพชรบุรี	3	1	26	4	114	20	79	14	27	5	249	44
ประจวบคีรีขันธ์	3	1	31	5	129	23	63	11	15	2	241	42
สมุทรสงคราม	2	-	13	2	42	8	27	5	19	3	103	18
รวม	24	6	234	40	954	169	510	91	143	23	1,865	329

N = จำนวนประชากร

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 รวบรวมรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาของทุกจังหวัด จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และสุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในขั้นที่ 2 ในแต่ละจังหวัด ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนทั้งสิ้น 329 คน

ครูหัวหน้าวิชาการโรงเรียน ใช้วิธีการเลือกโดยเฉพาะเจาะจงโดยเป็นครูหัวหน้าวิชาการโรงเรียนในโรงเรียนเดียวกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 658 คน

ฉะนั้น รวมกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนและครูหัวหน้าวิชาการโรงเรียน จึงรวมเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 658 คน

2. <u>เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย</u>

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสำรวจ มีลักษณะเป็นแบบกำหนดคำตอบให้ (Sheck list) และแบบให้ผู้ตอบประมาณค่าตัวเองโดยแบบสำรวจแยกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ แบบสำรวจนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสำรวจ ลักษณะแบบสำรวจเป็นแบบตรวจสอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจตัวเอง (Preference Survey) ของ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเครื่องมือนี้ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช ได้ประยุกต์และสร้างขึ้นโดยยึดถือความคิดของ คาร์ล จี จุง เกี่ยวกับการศึกษาถึงชนิดของการตัดสินใจ รวมถึงแนวความคิดทางด้านการนิเทศการศึกษาที่ว่าแบบฉบับของบุคลิกภาพมีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมการนิเทศ การสร้างเครื่องมือนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ทางการนิเทศการศึกษาโดยตรง ลักษณะของเครื่องมือนี้เป็นแบบสำรวจตัวเองโดยให้ผู้ตอบประมาณค่าบุคลิกภาพของตัวเอง โดยจะมีกระทงข้อความที่จัดเอาไว้ในลักษณะที่เป็นคู่กระทงจำนวน 32 คู่ ข้อความแต่ละข้อความเกี่ยวกับความเป็นจริงหรือไม่ จริงในตัวบุคคลนั้นใช้วัดบุคลิกภาพ 4 ด้าน ดังนี้คือ

<u>ด้านทัศนคติ</u> (Attitude Types)

แบ่งเป็นบุคลิกภาพประเภทเก็บตัว (Introvert - I) กับประเภทเปิดเผย (Extrovert - E) และผสมผสานระหว่างเก็บตัวและเปิดเผย (Introvert - Extrovert-IE)

<u>ด้านการรับรู้ความเป็นจริง</u> (Reality Perception)

แบ่งเป็นประเภทมีความหยั่งรู้ (Intuition - N) กับประเภทมีความรู้สึกและการรู้ที่รวดเร็ว (Sensory - S) และผสมผสานระหว่างมีความหยั่งรู้และมีความรู้สึกและการรู้ที่รวดเร็ว (Intuition - Sensory - NS)

ด้านการพิจารณาตัดสินต่อสิ่งที่รับรู้ (Consideration)

แบ่งเป็นประเภทการใช้ความคิด (Thinking - T) เป็นเครื่องมือในการพิจารณาตัดสินใจ กับประเภทการใช้ความรู้สึก (Feeling - F) เป็นเครื่องมือในการพิจารณาตัดสินใจ และผสมผสานระหว่างการใช้ความคิดและความรู้สึกเป็นเครื่องมือในการพิจารณาตัดสินใจ (Thingking - Feeling - TF)

ด้านแบบนิยมที่ใช้ในการตัดสินใจ (Decision Making Types)

แบ่งเป็นประเภทใช้การรับรู้ (Perceiving - P) กับประเภทใช้การตัดสินใจ (Judgmental - J) และผสมผสานระหว่างใช้การรับรู้และการตัดสินใจ (Perceiving - Judgmental - PJ)

ผู้ตอบแบบสำรวจตัวเองต้องให้คะแนนในคอลัมน์ a และ b ของแต่ละข้อตั้งแต่ ข้อ 1 - 32 โดยให้คะแนนความโน้มเอียงที่ท่านเชื่อว่าในตัวท่านมีหรือเป็นจริงหรือเชื่อว่าตัวท่านไม่มีลักษณะหรือไม่เป็นอย่างนั้น โดยให้คะแนนระหว่าง 0 ถึง 5 คะแนน คะแนน 0 หมายถึง ท่านเชื่อว่าท่านไม่มีลักษณะหรือตัวท่านไม่เป็นอย่างนั้น คะแนน 5 หมายถึง ท่านเชื่อว่าตัวท่านมีลักษณะอย่างนั้นหรือตัวท่านเป็นคนเช่นนั้นอย่างยิ่ง คะแนนสำหรับทั้งคู่ คือ a และ b จะต้องรวมกันแล้วได้ 5 คะแนนเท่านั้น เมื่อผู้ตอบแบบสำรวจตัวเองให้คะแนนตัวเองเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยก็จะนำคะแนนของแต่ละคนมาจัดลงแบบฟอร์มการคิดคะแนนเพื่อแยกประเภทของบุคลิกภาพดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Introvert-I		Extrovert - E		Intuition - N		Sensory - S	
ข้อที่	คะแนน	ข้อที่	คะแนน	ข้อที่	คะแนน	ข้อที่	คะแนน
1a		1b		3a		3b	
7a		7b		11b		11a	
13b		13a		15a		15b	
14a		14b		18a		18b	
17b		17a		21a		21b	
22b		22a		23a		23b	
25b		25a		26b		26a	
29b		29a		30a		30b	
คะแนนรวม I =		คะแนนรวม E =		คะแนนรวม N =		คะแนนรวม S =	
Thinking - T		Feeling - F		Perceiving - P		Judgmental - J	
ข้อที่	คะแนน	ข้อที่	คะแนน	ข้อที่	คะแนน	ข้อที่	คะแนน
4a		4b		2a		2b	
8b		8a		5b		5a	
12b		12a		6a		6b	
16a		16b		9b		9a	
19b		19a		10b		10a	
24b		24a		20a		20b	
27a		27b		28a		28b	
31b		31a		32b		32a	
คะแนนรวม T =		คะแนนรวม F =		คะแนนรวม P =		คะแนนรวม J =	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้านทัศนคติ (Attitude Types)

ถ้าคะแนนรวม I (Introvert) มากกว่า E (Extrovert) แสดงว่าผู้ตอบมีบุคลิกภาพประเภทเก็บตัว (Introvert)

ถ้าคะแนนรวม E มากกว่า I แสดงว่าผู้ตอบมีบุคลิกภาพประเภทเปิดเผย (Extrovert)

ถ้าคะแนนรวม I เท่ากับ E แสดงว่า ผู้ตอบมีบุคลิกภาพผสมผสานระหว่างเก็บตัวและเปิดเผย (Introvert - Extrovert)

ด้านการรับรู้ความเป็นจริง (Reality Perception)

ถ้าคะแนนรวม N (Intuition) มากกว่า S (Sensory) แสดงว่าผู้ตอบมีบุคลิกภาพประเภทมีความหยั่งรู้ (Intuition)

ถ้าคะแนนรวม S มากกว่า N แสดงว่าผู้ตอบมีบุคลิกภาพประเภทมีความรู้สึกและการรู้ที่รวดเร็ว (Sensory)

ถ้าคะแนนรวม N เท่ากับ S แสดงว่าผู้ตอบมีบุคลิกภาพผสมผสานระหว่างมีความหยั่งรู้และความรู้สึกและการรู้ที่รวดเร็ว (Intuition - Sensory)

ด้านการพิจารณาตัดสินต่อสิ่งที่รับรู้ (Consideration)

ถ้าคะแนนรวม T (Thinking) มากกว่า F (Feeling) แสดงว่าผู้ตอบมีบุคลิกภาพประเภทใช้ความคิด (Thinking) ในการตัดสินใจ

ถ้าคะแนนรวม F มากกว่า T แสดงว่าผู้ตอบมีบุคลิกภาพประเภทใช้ความรู้สึก (Feeling) ในการตัดสินใจ

ถ้าคะแนนรวม T เท่ากับ F แสดงว่าผู้ตอบมีบุคลิกภาพผสมผสานระหว่างใช้ความคิด และความรู้สึกในการตัดสินใจ (Thinking - Feeling)

ด้านแบบนิยมที่ใช้ในการตัดสินใจ (Decision Making Types)

ถ้าคะแนนรวม P (Perceiving) มากกว่า J (Judgmental) แสดงว่าผู้ตอบมีบุคลิกภาพประเภทใช้การรับรู้ (Perceiving)

ถ้าคะแนนรวม J มากกว่า P แสดงว่าผู้ตอบมีบุคลิกภาพประเภทใช้การตัดสินใจ (Judgmental)

ถ้าคะแนนรวม P เท่ากับ J แสดงว่าผู้ตอบมีบุคลิกภาพผสมผสานระหว่างใช้การรับรู้และการตัดสินใจ (Perceiving - Judgmental - PJ)

เครื่องมือแบบสำรวจตัวเองนี้ ทัดยา หงษสิทธิ ได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่นแยกตามประเภทบุคลิกภาพ โดยวิธี Test - Retest กับศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 43 คน ระยะเวลาที่สำรวจห่างกันประมาณ 2 สัปดาห์ แล้วนำมาหาค่าเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใช้สูตร Pearson Product Moment Correlation Coefficient

$$r_{tt} = \frac{N\Sigma XY - \Sigma X\Sigma Y}{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2 \; N\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2}$$

r_{tt} คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

N คือ จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง

XY คือ ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการสอบครั้งแรก (X) และคะแนนการสอบครั้งที่ 2 (Y)

X คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งแรก

Y คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่สอง

X^2 คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งแรก แต่ละตัวยกกำลังสอง

Y^2 คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่สอง แต่ละตัวยกกำลังสอง

ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (r_{tt}) ดังนี้

ประเภทบุคลิกภาพ		ค่าความเชื่อมั่น	หมายเหตุ
Introvert (I)	เก็บตัว	.76	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
Extrovert (E)	เปิดเผย	.70	
Intuition (N)	มีความหยั่งรู้	.74	
Sensory (S)	มีความรู้สึกและการรู้ที่รวดเร็ว	.72	
Thinking (T)	ใช้ความคิด	.76	
Feeling (F)	ใช้ความรู้สึก	.75	
Perceiving (P)	ใช้การรับรู้	.67	
Judgmental (J)	ใช้การตัดสินใจ	.64	

นอกจากนั้นผู้วิจัยเองก็ได้นำเอาเครื่องมือนี้ไปหาค่าความเชื่อมั่นซ้ำอีก โดยใช้วิธีการเดียวกับ หัดยา หงษ์สิทธิ์ ต่างกันเพียงว่านำไปหาความเชื่อมั่น กับ ผู้บริหารโรงเรียนและครูหัวหน้าวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจอมบึง จำนวน 30 คน ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (r_{tt}) ดังนี้

ประเภทบุคลิกภาพ		ค่าความเชื่อมั่น	หมายเหตุ
Introvert (I)	เก็บตัว	.71	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
Extrovert (E)	เปิดเผย	.72	
Intuition (N)	มีความหยั่งรู้	.72	
Sensory (S)	มีความรู้สึกและการรู้ที่รวดเร็ว	.69	
Thinking (T)	ใช้ความคิด	.70	
Feeling (F)	ใช้ความรู้สึก	.69	
Perceiving (P)	ใช้การรับรู้	.72	
Judgmental (J)	ใช้การตัดสินใจ	.72	

และแบบสำรวจตัวเองนี้มีค่าสัมประสิทธิ์ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .71 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สรุปแล้วจะเห็นได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับทั้ง 2 ครั้ง โดยเฉลี่ยแล้วประมาณ .72 จึงทำให้เชื่อได้ว่าแบบสำรวจตัวเองนี้มีค่าความเชื่อมั่น (reliability) สูง สามารถที่นำไปใช้กับกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษาได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 5 เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

3.2 ผู้วิจัยขอให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ช่วยจัดส่งแบบสำรวจไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยผ่านไปทางสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจัดส่งไปยังโรงเรียน พร้อมทั้งมีหนังสือขอความร่วมมือแจ้งไปด้วยตามลำดับ

3.3 ผู้วิจัยให้ผู้ตอบแบบสำรวจส่งแบบสำรวจคืนมายังผู้วิจัยโดยให้ผู้ตอบส่งแบบสำรวจมาทางไปรษณีย์

3.4 เมื่อถึงเวลาที่กำหนดในการส่งแบบสำรวจคืน หากว่าผู้วิจัยยังไม่ได้รับแบบสำรวจคืน ผู้วิจัยจะใช้วิธีส่งจดหมายพร้อมทั้งแบบสำรวจติดตามไปยังโรงเรียนโดยตรงโดยทางไปรษณีย์ จำนวน 2 ฉบับ หรือในบางโรงเรียนก็จะไปเก็บแบบสำรวจด้วยตนเอง เพื่อให้ได้แบบสำรวจกลับคืนมากที่สุด

3.5 ผู้วิจัยนำแบบสำรวจที่ได้รับกลับคืนมา นำไปทำการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนแบบสำรวจที่ส่งไป ได้รับคืน และที่สมบูรณ์ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	แบบสำรวจที่ส่งไป	แบบสำรวจที่ได้รับคืนมา		แบบสำรวจที่สมบูรณ์	
	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ใหญ่มาก	12	12	100.0	12	100.0
ใหญ่	80	80	100.0	76	95.0
กลาง	338	320	94.6	314	92.9
เล็ก	182	169	92.8	162	89.0
เล็กมาก	46	42	91.3	42	91.3
รวม	658	623	94.6	606	92.1

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ทำตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสำรวจ โดยจากแบบสำรวจที่ได้รับคืนมาจำนวน 623 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 94.6 เป็นแบบสำรวจที่สมบูรณ์ จำนวน 606 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.1

4.2 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ โดยแยกการวิเคราะห์ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา แยกเป็นประเภทบุคลิกภาพ แล้ววิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย